

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 2. august 2016
(OR. en)

9787/16

Interinstitutionel sag:
2016/0112 (NLE)

COASI 118
ASIE 43
NZ 3
POLGEN 48

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: Partnerskabsaftale om forbindelser og samarbejde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og New Zealand på den anden side

PARTNERSKABSÅFТАLE
OM FORBINDELSER OG SAMARBEJDE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DENS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG NEW ZEALAND PÅ DEN ANDEN SIDE

DEN EUROPÆISKE UNION, i det følgende benævnt "Unionen",

og

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN KROATIEN,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

UNGARN,

REPUBLIKKEN MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

som er medlemsstater i Den Europæiske Union, i det følgende benævnt "medlemsstaterne",

på den ene side, og

NEW ZEALAND,

på den anden side,

i det følgende benævnt "parterne",

SOM ERKENDER, at de deler fælles værdier, og at tætte historiske, politiske, økonomiske og kulturelle bånd knytter dem sammen,

SOM GLÆDER SIG over fremskridtene i udviklingen af det gensidigt fordelagtige forhold siden vedtagelsen den 21. september 2007 af den fælles erklæring om forbindelser og samarbejde mellem Den Europæiske Union og New Zealand,

SOM BEKRÆFTER, at de tilslutter sig formålet med og principperne i De Forenede Nationers charter ("FN's charter") og styrkelsen af De Forenede Nationers (FN) rolle,

SOM BEKRÆFTER, at de tilslutter sig de demokratiske principper og menneskerettighederne som omhandlet i verdenserklæringen om menneskerettighederne og andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter samt retsstatsprincippet og princippet om god regeringsførelse,

SOM ANERKENDER den newzealandske regerings særlige forpligtelser i forhold til principperne i Waitangi-traktaten,

SOM UNDERSTREGER omfanget af deres forbindelser og betydningen af at skabe en sammenhængende ramme for at fremme udviklingen af disse forbindelser,

SOM GIVER UDTRYK FOR deres fælles vilje til at udbygge deres forbindelser i form af et styrket partnerskab,

SOM BEKRÆFTER deres ønske om at intensivere og udvikle deres politiske dialog og samarbejde,

SOM ER FAST BESLUTTET PÅ at konsolidere, udbygge og diversificere samarbejdet på områder af fælles interesse på det bilaterale, regionale og globale niveau til gensidig fordel,

SOM ANERKENDER behovet for øget samarbejde på området retfærdighed, frihed og sikkerhed,

SOM ANERKENDER deres ønske om at fremme en bæredygtig udvikling i dens økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner,

SOM DESUDEN ANERKENDER deres fælles interesse i at fremme den gensidige forståelse og stærke mellemfolkelige forbindelser, bl.a. gennem turisme, gensidige ordninger, der gør det muligt for unge at besøge andre lande og arbejde eller studere samt andre kortsigtede besøg,

SOM BEKRÆFTER, at de er fast besluttet på at fremme den økonomiske vækst, den globale økonomiske styring, finansiel stabilitet og effektiv multilateralisme,

SOM BEKRÆFTER, at de er fast besluttet på at samarbejde om at fremme international fred og sikkerhed,

SOM BYGGER VIDERE på de aftaler, der er indgået mellem Unionen og New Zealand, navnlig vedrørende krisestyring, videnskab og teknologi, luftfart, procedurer for overensstemmelsesvurdering og sundhedsforanstaltninger,

SOM BEMÆRKER, at hvis parterne inden for rammerne af denne aftale beslutter at indgå specifikke aftaler på området frihed, sikkerhed og retfærdighed, som af Unionen måtte blive indgået i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, vil bestemmelserne i sådanne fremtidige aftaler ikke være bindende for Det Forenede Kongerige og/eller Irland, medmindre Unionen samtidigt med Det Forenede Kongerige og/eller Irland, hvad angår disse tidligere bilaterale forbindelser, giver New Zealand meddelelse om, at Det Forenede Kongerige og/eller Irland er blevet bundet af sådanne aftaler som en del af Unionen i overensstemmelse med protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. På samme måde vil eventuelle senere interne EU-foranstaltninger, som måtte blive vedtaget i henhold til ovennævnte afsnit V, til gennemførelse af denne aftale, ikke være bindende for Det Forenede Kongerige og/eller Irland, medmindre de har meddelt, at de ønsker at deltage eller at acceptere de pågældende foranstaltninger i overensstemmelse med protokol nr. 21. Parterne bemærker endvidere, at sådanne fremtidige aftaler eller sådanne senere interne EU-foranstaltninger vil henhøre under protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til de nævnte traktater,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 1

Aftalens formål

Formålet med denne aftale er at styrke partnerskabet mellem parterne og uddybe og udvide samarbejdet om spørgsmål af fælles interesse, der afspejler deres fælles værdier og principper, bl.a. via en intensivering af dialogen på højt niveau.

ARTIKEL 2

Grundlaget for samarbejdet

1. Parterne bekræfter deres tilslutning til de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet og princippet om god regeringsførelse.

Overholdelsen af de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder som nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettigheder og andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter og af retsstatsprincippet danner grundlaget for parternes nationale og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.

2. Parterne bekræfter deres tilslutning til FN's charter og de fælles værdier, der er omhandlet heri.
3. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at fremme en bæredygtig udvikling og vækst i alle dens dimensioner, at bidrage til at nå de internationalt aftalte udviklingsmål og at samarbejde om globale miljøudfordringer, herunder klimaændringer.
4. Parterne understreger deres fælles tilslutning til, at deres bilaterale forbindelser er af omfattende art, og til at udvide og uddybe forbindelserne, bl.a. ved indgåelse af specifikke aftaler eller ordninger.
5. Gennemførelsen af denne aftale er baseret på principperne om dialog, gensidig respekt, et ligeværdigt partnerskab, konsensus og overholdelse af folkeretten.

ARTIKEL 3

Dialog

1. Parterne er enige om at øge deres regelmæssige dialog på alle de områder, der er omfattet af aftalen, med henblik på at opfylde formålet hermed.
2. Dialogen mellem parterne vil foregå gennem kontakter, udvekslinger og konsultationer på alle niveauer, navnlig på følgende måder:
 - a) Møder på stats- og regeringschefniveau, som skal afholdes regelmæssigt, når parterne finder det nødvendigt.

- b) Konsultationer og besøg på ministerielt plan, som vil finde sted ved de lejligheder og på de steder, som parterne beslutter.
- c) Konsultationer mellem udenrigsministre, som skal finde sted regelmæssigt, om muligt årligt.
- d) Møder mellem højtstående embedsmænd med henblik på konsultationer om spørgsmål af fælles interesse eller briefinger og samarbejde om vigtige aspekter af den hjemlige eller internationale udvikling.
- e) Sektordialoger om emner af fælles interesse.
- f) Udvekslinger af delegationer mellem Europa-Parlamentet og det New Zealands parlament.

ARTIKEL 4

Samarbejde i regionale og internationale organisationer

Parterne forpligter sig til at samarbejde ved at udveksle synspunkter om politiske spørgsmål af fælles interesse og, når det er hensigtsmæssigt, at dele oplysninger om holdninger i regionale og internationale fora og organisationer.

AFSNIT II

POLITISK DIALOG OG SAMARBEJDE OM UDENRIGSPOLITISKE OG SIKKERHEDSMÆSIGE ANLIGGENDER

ARTIKEL 5

Politisk dialog

Parterne er enige om at øge deres regelmæssige politiske dialog på alle niveauer, navnlig med henblik på at drøfte spørgsmål af fælles interesse, der er omfattet af dette afsnit, og styrke deres fælles tilgang til internationale spørgsmål. Parterne er enige om, at der med henblik på dette afsnit ved begrebet "politisk dialog" skal forstås udvekslinger og konsultationer, uanset om de er formelle eller uformelle, på alle forvaltningsniveauer.

ARTIKEL 6

Engagement i de demokratiske principper, menneskerettighederne og retsstatsprincippet

Med henblik på at fremme parternes fælles engagement i de demokratiske principper, menneskerettighederne og retsstatsprincippet er parterne enige om:

- a) at fremme de vigtigste principper vedrørende de demokratiske værdier, menneskerettighederne og retsstatsprincippet, også i multilaterale fora

- b) når det er hensigtsmæssigt, i praksis at samarbejde om og koordinere bestræbelserne for at fremme de demokratiske værdier, menneskerettighederne og retsstatsprincippet, også i tredjelande.

ARTIKEL 7

Krisestyring

Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at fremme international fred og sikkerhed, herunder bl.a. via aftalen mellem New Zealand og Den Europæiske Union om rammerne for New Zealands deltagelse i Den Europæiske Unions krisestyringsoperationer, som blev undertegnet i Bruxelles den 18. april 2012.

ARTIKEL 8

Bekæmpelse af spredning af masseødelæggelsesvåben

1. Parterne anser spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler, både til statslige og ikkestatslige aktører, for at udgøre en af de alvorligste trusler mod fred og sikkerhed i verden. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på på nationalt plan at overholde og fuldt ud opfylde deres nuværende forpligtelser i medfør af internationale traktater og aftaler om nedrustning og ikkespredning af masseødelæggelsesvåben samt andre relevante internationale forpligtelser. Parterne er enige om at samarbejde og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler. Parterne er enige om, at denne bestemmelse er et væsentligt element i denne aftale.

2. Parterne er desuden enige om at samarbejde og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler ved:
 - a) når det er hensigtsmæssigt, at tage skridt til at undertegne, ratificere eller tiltræde og til fulde gennemføre alle andre relevante internationale instrumenter
 - b) at opretholde en effektiv ordning for national eksportkontrol, hvorved eksport og transit af varer med relation til masseødelæggelsesvåben kan kontrolleres, herunder kontrol med, at teknologi med dobbelt anvendelsesformål ikke anvendes til fremstilling af masseødelæggelsesvåben, og som omfatter effektive sanktioner for omgåelse af eksportkontrollen.
3. Parterne er enige om løbende at have en politisk dialog om disse spørgsmål.

ARTIKEL 9

Håndvåben og lette våben

1. Parterne erkender, at ulovlig fremstilling, overførsel og omsætning af håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, og overdreven akkumulering heraf, dårlig forvaltning, dårligt sikrede lagre og ukontrolleret spredning fortsat udgør en alvorlig trussel mod fred og sikkerhed i verden.

2. Parterne er enige om at ville iagttage og fuldt ud overholde deres respektive forpligtelser til at bekæmpe ulovlig handel med håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, i henhold til eksisterende internationale aftaler og FN's Sikkerhedsråds resolutioner, samt de tilsagn, de har givet inden for rammerne af andre internationale instrumenter på dette område, som for eksempel FN's handlingsprogram vedrørende forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af ulovlig handel med håndvåben og lette våben i alle dens aspekter.

3. Parterne forpligter sig til at samarbejde og sikre koordinering og komplementaritet i forbindelse med deres bestræbelser for at bekæmpe ulovlig handel med håndvåben og lette våben, herunder ammunition hertil, på globalt, regionalt, subregionalt og nationalt plan og er enige om at indlede en regelmæssig dialog om disse spørgsmål.

ARTIKEL 10

Den Internationale Straffedomstol

1. Parterne bekræfter, at de mest alvorlige forbrydelser, der berører det internationale samfund som helhed, ikke må forblive ustraffede, og at retsforfølgelse heraf bør sikres ved at træffe foranstaltninger på nationalt eller internationalt plan, herunder via Den Internationale Straffedomstol.

2. Parterne bekræfter i forbindelse med deres bestræbelser for at fremme og styrke fred og international retfærdighed, at de er fast besluttet på:

a) når det er hensigtsmæssigt, at tage skridt til at gennemføre Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol ("Romstatutten") og tilknyttede instrumenter

- b) at udveksle erfaringer med regionale partnere om vedtagelsen af de retlige tilpasninger, der er nødvendige for at muliggøre ratificeringen og gennemførelsen af Romstatutten, og
- c) at samarbejde om at fremme Romstatuttens almene gyldighed og integritet.

ARTIKEL 11

Samarbejde om bekæmpelse af terrorisme

1. Parterne bekræfter betydningen af at bekæmpe terrorisme under fuld overholdelse af retsstatsprincippet, folkeretten, navnlig FN's charter og relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd, menneskerettighederne og den humanitære folkeret.
2. Inden for disse rammer og under hensyn til FN's globale strategi for bekæmpelse af terrorisme, der er indeholdt i FN's Generalforsamlings resolution 60/288 af 8. september 2006, er parterne enige om at samarbejde om at forebygge og bekæmpe terrorisme, navnlig som følger:
 - a) inden for rammerne af en fuldstændig gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution 1267, 1373 og 1540 og andre relevante FN-resolutioner og internationale instrumenter
 - b) ved at udveksle oplysninger om terroristgrupper og deres støttenetværk i overensstemmelse med gældende folkeret og national ret

- c) ved at udveksle synspunkter om:
 - i) de midler og metoder, der anvendes til at bekæmpe terrorisme, herunder på det tekniske område og i uddannelsesøjemed
 - ii) forebyggelse af terrorisme og
 - iii) bedste praksis med hensyn til beskyttelse af menneskerettigheder i forbindelse med bekæmpelse af terrorisme
 - d) ved at samarbejde med henblik på at uddybe den internationale konsensus om bekæmpelse af terrorisme og dens normative ramme og ved at arbejde hen imod en snarlig aftale om den omfattende konvention om bekæmpelse af international terrorisme med henblik på at supplere eksisterende FN-instrumenter til bekæmpelse af terrorisme og
 - e) ved at fremme samarbejdet mellem FN's medlemsstater med henblik på effektivt at gennemføre FN's globale strategi til bekæmpelse af terrorisme ved hjælp af alle egnede midler.
3. Parterne bekræfter deres tilslutning til de internationale standarder, som Den Finansielle Aktionsgruppe ("FATF") har fastsat med henblik på at bekæmpe finansiering af terrorisme.
4. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at arbejde sammen om at yde bistand til opbygning af kapacitet til at bekæmpe terrorisme i andre stater, som har brug for ressourcer og ekspertise for at forebygge og reagere på terrorhandlinger, bl.a. i forbindelse med Det Globale Forum for Terrorbekæmpelse ("GCTF").

AFSNIT III

SAMARBEJDE OM GLOBAL UDVIKLING OG HUMANITÆR BISTAND

ARTIKEL 12

Udvikling

1. Parterne bekræfter, at de er fast besluttet på at støtte en bæredygtig udvikling i udviklingslandene med henblik på at mindske fattigdom og bidrage til en mere sikker, retfærdig og velstående verden.
2. Parterne anerkender værdien af at arbejde sammen for at sikre, aktiviteter på udviklingsområdet har større virkning, rækkevidde og indflydelse, herunder i Stillehavet.
3. Med henblik herpå er parterne enige om:
 - a) at udveksle synspunkter og, når det er hensigtsmæssigt, at koordinere holdningerne til udviklingsspørgsmål i regionale og internationale fora for at fremme en inklusiv og bæredygtig vækst med henblik på menneskelig udvikling og
 - b) at udveksle oplysninger om deres respektive udviklingsprogrammer og, når det er hensigtsmæssigt, at koordinere deres engagement internt i det pågældende land for at øge programmernes virkning for en bæredygtig udvikling og fattigdomsudryddelse.

ARTIKEL 13

Humanitær bistand

Parterne bekræfter deres fælles forpligtelse til at yde humanitær bistand og vil bestræbe sig på at yde en koordineret indsats, når det er hensigtsmæssigt.

AFSNIT IV

SAMARBEJDE OM ØKONOMISKE OG HANDELSMÆSSIGE ANLIGGENDER

ARTIKEL 14

Dialog om økonomiske, handelsmæssige og investeringsrelaterede anliggender

1. Parterne forpligter sig til dialog og samarbejde på økonomiske, handelsmæssige og investeringsrelaterede områder for derved at fremme den bilaterale handel og investeringsstrømmene. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at arbejde sammen inden for Verdenshandelsorganisationen ("WHO") for aktivt at fremme liberaliseringen af handlen, samtidig med at de anerkender betydningen af at forfølge dette mål via et regelbaseret multilateralt handelssystem.
2. Parterne er enige om at fremme udvekslingen af oplysninger om og erfaringer med deres respektive makroøkonomiske politikker og tendenser, herunder udvekslingen af oplysninger om koordineringen af økonomiske politikker inden for rammerne af regionalt økonomisk samarbejde og integration.

3. Parterne fortsætter den omfattende dialog med henblik på at fremme handlen med varer, herunder landbrugsvarer og andre primærprodukter, råvarer, forarbejdede produkter og produkter med en stor værditilvækst. Parterne erkender, at en gennemsigtig, markedsbaseret tilgang er den bedste måde, hvorpå der kan skabes et klima, der er gunstigt for investeringer i produktionen af og handlen med sådanne varer og fremme en effektiv tildeling og brug heraf.

4. Parterne fortsætter den omfattende dialog med henblik på at fremme den bilaterale handel med tjenesteydelser og udveksle oplysninger om og erfaringer med deres respektive tilsynsmyndigheder. Parterne er også enige om at styrke samarbejdet for at forbedre regnskabs-, revisions-, tilsyns- og kontrolsystemerne for banker, forsikringsselskaber og andre dele af den finansielle sektor.

5. Parterne fremmer udviklingen af et attraktivt og stabilt klima for tovejsinvesteringer gennem en dialog, der skal være med til at forbedre den gensidige forståelse af og samarbejdet om investeringsanliggender, indkredse ordninger, som kan lette investeringsstrømmene, og fremme stabile, gennemsigtige og åbne regler for investorerne.

6. Parterne holder hinanden orienteret om udviklingen i den bilaterale og internationale handel, investeringerne og de handelsrelaterede aspekter af andre politikker, herunder deres politiske tilgang til frihandelsaftaler (FTA) og de respektive dagsordener og lovgivningsmæssige spørgsmål vedrørende FTA, som kan påvirke den bilaterale handel og investeringerne

7. Denne dialog og dette samarbejde om handel og investeringer vil bl.a. blive fortsat via:

- a) en årlig handelspolitisk dialog mellem højtstående embedsmænd, der suppleres af ministermøder om handel, når parterne beslutter dette

b) en årlig dialog om landbrugshandlen og

c) andre sektorspecifikke udvekslinger, når parterne beslutter dette.

8. Parterne forpligter sig til at samarbejde om at sikre betingelserne for og fremme øget handel og øgede investeringer mellem dem, herunder via forhandlinger om nye aftaler, når det er muligt.

ARTIKEL 15

Sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender

1. Parterne er enige om at styrke samarbejdet om Sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender inden for rammerne af WTO-aftalen om anvendelsen af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og Codex Alimentarius-Kommissionen, Verdensorganisationen for Dyresundhed ("OIE") og de relevante internationale og regionale organisationer, der arbejder inden for rammerne af den internationale plantebeskyttelseskonvention ("IPPC"). Et sådant samarbejde vil have til formål at øge den gensidige forståelse af hinandens sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og fremme samhandlen mellem parterne og kan omfatte:

a) udveksling af oplysninger

b) anvendelse af importkrav på hele den andens parts område

- c) gennemførelse af kontrol af alle eller dele af den anden parts myndigheders tilsyns- og certificeringssystemer i overensstemmelse med de relevante internationale standarder i Codex Alimentarius, OIE og IPPC om vurderingen af sådanne systemer og
- d) anerkendelse af skadegørerfrie og sygdomsfrie områder og områder med lav forekomst af skadegørere eller sygdom.

2. Med henblik herpå forpligter parterne sig til fuldt ud at udnytte de eksisterende instrumenter såsom aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og New Zealand om sundhedsforanstaltninger i samhandlen med levende dyr og animalske produkter, der blev undertegnet i Bruxelles den 17. december 1996, og at samarbejde i et passende bilateralt forum om andre sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender, der ikke er omfattet af nævnte aftale.

ARTIKEL 16

Dyrevelfærd

Parterne bekræfter også betydningen af at bevare deres gensidige forståelse og samarbejde om dyrevelfærdsanliggender og vil fortsat udveksle oplysninger og samarbejde inden for rammerne af Europa-Kommissionens forum for samarbejde om dyrevelfærd og New Zealands kompetente myndigheder og arbejde tæt sammen i OIE om disse anliggender.

ARTIKEL 17

Tekniske handelshindringer

1. Parterne er enige om, at større kompatibilitet mellem deres standarder, tekniske forskrifter og procedurer for overensstemmelsesvurdering udgør et vigtigt element for at lette samhandlen med varer.
2. Parterne erkender, at de gensidigt har interesse i at mindske de tekniske handelsbarrierer og med henblik herpå at samarbejde inden for rammerne af WTO-aftalen om tekniske handelshindringer og via aftalen om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering mellem Det Europæiske Fællesskab og New Zealand, der blev undertegnet i Wellington den 25. juni 1998.

ARTIKEL 18

Konkurrencepolitik

Parterne bekræfter deres forpligtelse til at fremme konkurrencen inden for økonomiske aktiviteter gennem deres respektive konkurrencelove og administrative bestemmelser. Parterne er enige om at udveksle oplysninger om konkurrencepolitik og tilknyttede spørgsmål og at øge samarbejdet mellem deres konkurrencemyndigheder.

ARTIKEL 19

Offentlige indkøb

1. Parterne bekræfter, at de går ind for åbne og gennemsigtige rammer for offentlige indkøb, som i overensstemmelse med deres forpligtelser fremmer nytteværdien af penge, konkurrencedygtige markeder og ikkediskriminerende købspraksis for derved at øge handlen mellem parterne.
2. Parterne er enige om yderligere at øge deres konsultationer, samarbejde og udveksling af erfaringer og bedste praksis på området offentlige indkøb i forbindelse med spørgsmål af gensidig interesse, herunder deres respektive lovgivningsmæssige rammer.
3. Parterne er enige om at undersøge, hvordan adgangen til hinandens markeder for offentlige indkøb yderligere kan fremmes, og at udveksle synspunkter om foranstaltninger og praksis, der kan påvirke de offentlige indkøb mellem dem negativt.

ARTIKEL 20

Råvarer

1. Parterne vil på en af parternes anmodning øge samarbejdet om spørgsmål vedrørende råvarer gennem en bilateral dialog eller inden for de relevante plurilaterale rammer eller internationale institutioner. Dette samarbejde vil navnlig sigte mod at fjerne hindringer for handlen med råvarer, styrke en regelbaseret global ramme for råvarehandel og fremme gennemsigtigheden på de globale råvaremarkeder.

2. Emnerne for samarbejde kan bl.a. omfatte:
 - a) spørgsmål om udbud og efterspørgsel, bilateral handel og investeringsspørgsmål samt spørgsmål af interesse i relation til international handel
 - b) toldmæssige og ikketoldmæssige hindringer for råvarehandel, tilknyttede tjenester og investeringer
 - c) parternes respektive lovgivningsmæssige rammer og
 - d) bedste praksis i forbindelse med bæredygtig udvikling af mineindustrien, herunder de politiske retningslinjer for mineraler, fysisk planlægning og tilladelsesprocedurer.

ARTIKEL 21

Intellektuelle ejendomsrettigheder

1. Parterne bekræfter betydningen af deres rettigheder og forpligtelser i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder copyright og tilknyttede rettigheder, handelsmærker, geografiske betegnelser, design og patenter og håndhævelsen heraf i overensstemmelse med de højeste internationale standarder, som parterne har tilsluttet sig.
2. Parterne er enige om at udveksle oplysninger og erfaringer om spørgsmål vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder:
 - a) praksis, fremme, formidling, strømning, forvaltning, harmonisering, beskyttelse og effektiv gennemførelse af intellektuelle ejendomsrettigheder

- b) forebyggelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder
 - c) bekæmpelse af forfalskning og piratkopiering gennem hensigtsmæssige former for samarbejde og
 - d) den måde, hvorpå organer, der har ansvaret for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, fungerer.
3. Parterne er enige om at udveksle oplysninger og fremme dialogen om beskyttelse af genetiske ressourcer, traditionel viden og folkløse.

ARTIKEL 22

Told

1. Parterne vil øge samarbejdet i toldanliggender, herunder fremme af samhandlen, med henblik på yderligere at forenkle og harmonisere toldprocedurerne og fremme en fælles indsats i forbindelse med relevante internationale initiativer.
2. Uden at det berører andre former for samarbejde, der er omfattet af denne aftale, vil parterne overveje muligheden for at indgå aftaler om toldsamarbejde og gensidig administrativ bistand i toldanliggender.

ARTIKEL 23

Samarbejde i skatteanliggender

1. For at styrke og udvikle de økonomiske aktiviteter og samtidig tage højde for behovet for at udvikle passende reguleringsmæssige rammer anerkender og forpligter parterne sig til på skatteområdet at gennemføre principperne for god forvaltning på skatteområdet, dvs. gennemsigtighed, udveksling af oplysninger og loyal skattekonkurrence.
2. Med henblik herpå vil parterne i overensstemmelse med deres respektive kompetencer arbejde for at forbedre det internationale samarbejde på skatteområdet, lette opkrævningen af lovlige skatteindtægter og udvikle foranstaltninger til effektivt at gennemføre de principper for god forvaltning, der er omhandlet i stk. 1.

ARTIKEL 24

Gennemsigtighed

Parterne erkender betydningen af gennemsigtighed og en rimelig behandling i forbindelse med administrationen af deres handelsrelaterede love og administrative bestemmelser, og med henblik herpå bekræfter parterne deres forpligtelser som fastsat i WTO-aftalerne, herunder artikel X i almindelig overenskomst om told og udenrigshandel fra 1994 og artikel III i den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser.

ARTIKEL 25

Handel og bæredygtig udvikling

1. Parterne erkender, at det er muligt at bidrage til målet om en bæredygtige udvikling ved at fremme handels-, miljø- og arbejdsmarkedspolitikker, der gensidigt støtter hinanden, og bekræfter deres forpligtelser til at fremme global og bilateral handel og globale og bilaterale investeringer på en sådan måde, at det bidrager til dette mål.
2. Parterne anerkender hver parts ret til at fastsætte sit eget nationale miljø- og arbejdsmiljøbeskyttelsesniveau og til at vedtage eller ændre sine egne relevante love og politikker i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til internationalt anerkendte standarder og aftaler.
3. Parterne anerkender, at det er uhensigtsmæssigt at fremme handel eller investeringer ved at sænke eller tilbyde at sænke beskyttelsesniveauerne i den interne miljø- eller arbejdsmarkedslovgivning. Parterne anerkender, at det er uhensigtsmæssigt at anvende miljølovgivningen og arbejdsretten samt politikker og praksis på miljø- og arbejdsmarkedsområdet til handelsprotektionistiske formål.
4. Parterne udveksler oplysninger om og erfaringer med deres indsats for at fremme sammenhæng og gensidigt understøttende forhold mellem handelsmæssige, sociale og miljømæssige mål, herunder på områder såsom virksomhedernes sociale ansvar, miljørelaterede varer og tjenester, klimavenlige produkter og teknologier og ordninger, der skal sikre bæredygtigheden, samt de andre aspekter, der er omhandlet i afsnit VIII, og styrker dialogen og samarbejdet om de spørgsmål vedrørende bæredygtig udvikling, der måtte opstå i forbindelse med handelsforbindelserne.

ARTIKEL 26

Dialog med civilsamfundet

Parterne fremmer dialogen mellem statslige og ikkestatslige organisationer såsom fagforeninger, arbejdsgivere, erhvervsorganisationer, handels- og industrikamre med henblik på at fremme handlen og investeringerne på områder af fælles interesse.

ARTIKEL 27

Virksomhedssamarbejde

Parterne fremmer stærkere forbindelser mellem virksomheder og styrker forbindelsen mellem staten og erhvervslivet gennem en række aktiviteter, der involverer erhvervslivet, herunder i forbindelse med mødet mellem Asien og Europa ("ASEM").

Dette samarbejde har navnlig til formål at forbedre små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne.

ARTIKEL 28

Turisme

Parterne anerkender værdien af turisme, når det drejer sig om at øge den gensidige forståelse og værdsættelse mellem befolkningerne i Unionen og New Zealand og de økonomiske fordele af øget turisme, og de er på den baggrund enige om at samarbejde med henblik på at øge turismen i begge retninger mellem Unionen og New Zealand.

AFSNIT V

SAMARBEJDE OM RETFÆRDIGHED, FRIHED OG SIKKERHED

ARTIKEL 29

Retligt samarbejde

1. Parterne er enige om at udvikle det retlige samarbejde på det civil- og handelsretlige område, navnlig hvad angår forhandlingerne om og ratificeringen og gennemførelsen af multilaterale konventioner om samarbejde om civilretlige spørgsmål, herunder konventionerne under Haagerkonferencen om International Privatreth vedrørende internationalt retligt samarbejde, grænseoverskridende tvister og beskyttelse af børn.

2. Hvad angår det retlige samarbejde i straffesager, involverer parterne sig fortsat i forhold vedrørende gensidig juridisk bistand i overensstemmelse med relevante internationale forskrifter.

Dette kan indebære tiltrædelse og gennemførelse af relevante FN-instrumenter, når det er hensigtsmæssigt. Det kan også omfatte støtte til relevante Europarådsinstrumenter og samarbejde mellem relevante newzealandske myndigheder og Eurojust.

ARTIKEL 30

Samarbejde om retshåndhævelse

Parterne er enige om at lade retshåndhævende myndigheder, agenturer og tjenester samarbejde og at bidrage til at afværge og bekæmpe trusler som følge af tværnational kriminalitet og terrortrusler, som berører begge parter. Samarbejdet mellem retshåndhævende myndigheder, agenturer og tjenester kan tage form af gensidig bistand i efterforskninger, udveksling af efterforskningsteknikker, fælles uddannelse af de retshåndhævende myndigheders personale og andre former for fælles aktiviteter og bistand, som parterne måtte beslutte.

ARTIKEL 31

Bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption

1. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af tværnational organiseret, økonomisk og finansiell kriminalitet, korruption, varemærkeforfalskning og ulovlige transaktioner, ved til fulde at opfylde deres eksisterende gensidige internationale forpligtelser på dette område, herunder et effektivt samarbejde om beslaglæggelse af aktiver eller pengemidler, som er opnået gennem korruption.
2. Parterne fremmer gennemførelsen af FN's konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet, der blev vedtaget den 15. november 2000.
3. Parterne fremmer gennemførelsen af FN's konvention om bekæmpelse af korruption, der blev vedtaget den 31. oktober 2002, idet de tager hensyn til principperne om gennemsigtighed og civilsamfundets deltagelse.

ARTIKEL 32

Bekæmpelse af ulovlige stoffer

1. Parterne samarbejder inden for deres respektive beføjelser og kompetence om at sikre en afbalanceret og integreret tilgang til narkotikaanliggender.

2. Parterne samarbejder med henblik på at optræve tværnationale kriminelle net, der er involveret i narkotikahandel, bl.a. gennem udveksling af oplysninger, uddannelse og udveksling af bedste praksis, herunder særlige efterforskningsmetoder. Der skal gøres en særlig indsats for at bekæmpe kriminelles indtrængen i den lovlige økonomi.

ARTIKEL 33

Bekæmpelse af cyberkriminalitet

1. Parterne styrker deres samarbejde for at forebygge og bekæmpe højteknologisk kriminalitet, it-kriminalitet og elektronisk kriminalitet og spredning af ulovligt indhold, herunder terrorindhold og materiale vedrørende seksuelt misbrug af børn, via internettet ved at udveksle oplysninger og praktiske erfaringer i overensstemmelse med deres nationale lovgivning inden for rammerne af deres ansvarsområder og deres internationale forpligtelser på menneskerettighedsområdet.

2. Parterne udveksler oplysninger om uddannelse af efterforskere af cyberkriminalitet, efterforskning af cyberkriminalitet og digital efterforskningsteknik.

ARTIKEL 34

Bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

1. Parterne bekræfter behovet for at samarbejde om at forhindre, at deres finansielle systemer bruges til at hvidvaske indtægter fra kriminel aktivitet såsom ulovlig narkotikahandel og korrupsion, og for at bekæmpe finansiering af terrorisme. Dette samarbejde omfatter også inddrivelse af aktiver eller midler, som stammer fra kriminelle aktiviteter.

2. Parterne udveksler oplysninger inden for rammerne af deres respektive lovgivninger og anvender passende standarder for at bekæmpe hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme i overensstemmelse med de standarder, der er vedtaget af relevante internationale organer på dette område som f.eks. FATF.

ARTIKEL 35

Migration og asyl

1. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at samarbejde og udveksle synspunkter om migration, herunder ulovlig indvandring, menneskehandel, asyl, integration, arbejdskraftens mobilitet og udvikling, visa, dokumentetsikkerhed, biometri og grænseforvaltning.

2. Parterne er enige om at samarbejde om at forhindre og kontrollere ulovlig indvandring. Med henblik herpå:

- a) tager New Zealand uden yderligere formaliteter sine egne statsborgere tilbage, som ulovligt opholder sig på en medlemsstats område, på sidstnævnte stats anmodning og
- b) tager hver medlemsstat uden yderligere formaliteter sine egne statsborgere tilbage, som ulovligt opholder sig på New Zealands område, på sidstnævnte stats anmodning.

Medlemsstaterne og New Zealand vil i overensstemmelse med deres internationale forpligtelser, herunder konventionen om international civil luftfart, der blev undertegnet den 7. december 1944, udstede egnede identitetspapirer med henblik herpå til deres statsborgere.

3. Parterne vil på den ene parts anmodning undersøge muligheden for at indgå en aftale mellem New Zealand og Unionen om tilbagetagelse, jf. aftalens artikel 52, stk. 1. I denne aftale vil der blive taget passende hensyn til tredjelandssstatsborgere og statsløse personer.

ARTIKEL 36

Konsulær beskyttelse

1. New Zealand accepterer, at enhver repræsenteret medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder kan yde konsulær beskyttelse i New Zealand på andre medlemsstaters vegne, som ikke har en tilgængelig fast repræsentation i New Zealand.
2. Unionen og medlemsstaterne accepterer, at New Zealands diplomatiske og konsulære myndigheder kan yde konsulær beskyttelse på et tredjelandes vegne, og at tredjelande kan yde konsulær beskyttelse på New Zealands vegne i Unionen de steder, hvor New Zealand eller det pågældende tredjeland ikke har en tilgængelig fast repræsentation.
3. Stk. 1 og 2 har til formål at fravige alle krav om meddelelse eller samtykke, som ellers måtte finde anvendelse.
4. Parterne er enige om at lette dialogen om konsulære anliggender mellem deres respektive kompetente myndigheder.

ARTIKEL 37

Beskyttelse af personoplysninger

1. Parterne er enige om at samarbejde med henblik på at fremme deres forbindelser efter Europa-Kommissionens afgørelse om, at New Zealand yder passende beskyttelse af personoplysninger, og at sikre et højt beskyttelsesniveau for personoplysninger i overensstemmelse med relevante internationale instrumenter og standarder, herunder retningslinjerne for beskyttelse af privatlivets fred og af overførsel af personoplysninger på tværs af grænserne fra Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling ("OECD").
2. Et sådant samarbejde kan bl.a. omfatte udveksling af oplysninger og ekspertise. Det kan også omfatte samarbejde mellem modparter på reguleringsområdet i organer såsom OECD's gruppe om sikkerhed og beskyttelse af privatlivet i den digitale økonomi og det globale netværk til håndhævelse af beskyttelsen af privatlivet.

AFSNIT VI

SAMARBEJDE VEDRØRENDE FORSKNING, INNOVATION OG INFORMATIONSSAMFUNDET

ARTIKEL 38

Forskning og innovation

1. Parterne er enige om at styrke deres samarbejde inden for forskning og innovation.

2. Parterne tilskynder til, udvikler og fremmer samarbejdsaktiviteter inden for forskning og innovation til fredelige formål, til støtte for eller som supplement til aftalen om videnskabeligt og teknologisk samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og regeringen for New Zealand, der blev undertegnet den 16. juli 2008.

ARTIKEL 39

Informationssamfundet

1. Parterne erkender, at informations- og kommunikationsteknologier er væsentlige elementer i den moderne dagligdag og af vital betydning for økonomisk og social udvikling, og de er enige om at udveksle synspunkter om deres respektive politikker på dette område.

2. Samarbejdet på dette område kan bl.a. fokusere på:

- a) udveksling af synspunkter om de forskellige aspekter af informationssamfundet, særlig etableringen af hurtige bredbåndsnet, politikker for og regulering af elektronisk kommunikation, herunder forsyningspligtydelser, licensgivning og generelle tilladelser, beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger, digital forvaltning og offentlighed i forvaltningen, internetsikkerhed og tilsynsmyndighedernes uafhængighed og effektivitet
- b) sammenkobling af og interoperabilitet for forskningsnet og -tjenester og infrastruktur og -tjenester for it og videnskabelige data, herunder i en regional sammenhæng

- c) standardisering, certificering og udbredelse af nye informations- og kommunikationsteknologier
- d) sikkerheds-, tillids- og privatlivsmæssige aspekter af informations- og kommunikationsteknologier og -tjenester, herunder fremme af onlinesikkerhed, bekæmpelse af misbrug af informationsteknologi og alle former for elektroniske medier samt informationsudveksling og
- e) udveksling af synspunkter om foranstaltninger med henblik på at løse problemet med roamingomkostninger for international mobiltelefoni.

AFSNIT VII

SAMARBEJDE OM UDDANNELSE, KULTUR

OG MELLEMFOLKELIGE FORBINDELSER

ARTIKEL 40

Almen og faglig uddannelse

1. Parterne anerkender det væsentlige bidrag, som almen og faglig uddannelse yder til skabelsen af kvalitetsjob og bæredygtig vækst i videnbaserede økonomier, hvor borgerne ikke kun er forberedt på reelt at deltage i det demokratiske liv på et oplyst grundlag, men også er i stand til at løse problemer og udnytte de muligheder, som en globalt sammenkoblet verden i det 21. århundrede giver. Parterne anerkender derfor, at de har en fælles interesse i at samarbejde om almen og faglig uddannelse.

2. I overensstemmelse med deres gensidige interesser og målene for deres uddannelsespolitik forpligter parterne sig til sammen at støtte passende samarbejdstiltag inden for almen og faglig uddannelse. Dette samarbejde vil vedrøre alle uddannelsessektorer og kan omfatte:

- a) samarbejde om enkeltpersoners læringsmobilitet gennem fremme af udvekslingen af studerende, forskere, akademisk og administrativt personale i højere læreanstalter og lærere
- b) fælles samarbejdsprojekter mellem uddannelsesinstitutioner i Unionen og New Zealand for at fremme udviklingen af læseplaner, fælles studieprogrammer og grader samt mobilitet for personale og studerende
- c) institutionelt samarbejde, forbindelser og partnerskaber med henblik på at styrke det uddannelsesmæssige element i videntrekanten og at fremme udvekslingen af erfaringer og knowhow og
- d) støtte til politisk reform gennem undersøgelser, konferencer, seminarer, arbejdsgrupper, benchmarking og udveksling af oplysninger og god praksis, navnlig i lyset af Bologna- og Københavnprocesserne, og de eksisterende redskaber og principper for at øge gennemsigtigheden og innovationen på uddannelsesområdet.

ARTIKEL 41

Kulturelt og audiovisuelt samarbejde samt samarbejde mellem medier

1. Parterne er enige om at fremme et tættere samarbejde i den kulturelle og kreative sektor for bl.a. at øge den gensidige forståelse af og viden om deres respektive kulturer.

2. Parterne bestræber sig på at tage passende skridt til at fremme kulturelle udvekslinger og gennemføre fælles initiativer på forskellige felter af kulturlivet ved brug af samarbejdsinstrumenter og -rammer.
3. Parterne bestræber sig på at fremme mobiliteten for kulturarbejdere, kunstværker og andre kulturgenstande mellem New Zealand og Unionen og dens medlemsstater.
4. Parterne er enige om gennem politisk dialog at undersøge en række muligheder for, hvordan kulturgenstande, der befinder sig uden for deres oprindelsesland, kan stilles til rådighed for de samfund, hvorfra disse genstande stammer.
5. Parterne fremmer den interkulturelle dialog mellem civilsamfundsorganisationer og enkeltpersoner fra begge parter.
6. Parterne er enige om at samarbejde, navnlig gennem politisk dialog, i internationale fora, særlig De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur ("UNESCO"), for at forfølge fælles mål og fremme den kulturelle mangfoldighed, bl.a. ved at gennemføre UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.
7. Parterne tilskynder til, støtter og letter udvekslinger, samarbejde og dialog mellem institutioner og aktører inden for den audiovisuelle sektor og mediesektoren.

ARTIKEL 42

Mellemfolkelige forbindelser

Parterne erkender værdien af mellemfolkelige forbindelser og deres betydning for at skabe øget forståelse mellem Unionen og New Zealand, og de er enige om at fremme og uddybe disse forbindelser, når det er hensigtsmæssigt. Sådanne forbindelser kan omfatte udveksling af embedsmænd og kortvarige praktikophold for universitetsuddannede under videreuddannelse.

AFSNIT VIII

SAMARBEJDE PÅ OMRÅDET BÆREDYGTIG UDVIKLING, ENERGI OG TRANSPORT

ARTIKEL 43

Miljø og naturressourcer

1. Parterne er enige om at samarbejde om miljøforhold, herunder en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne. Formålet med et sådant samarbejde er at fremme miljøbeskyttelsen og strømline miljøhensynene i relevante samarbejdssektorer, herunder i en international og regional kontekst.

2. Parterne er enige om, at samarbejdet kan have forskellige former såsom dialog, workshops, seminarer, konferencer, samarbejdsprogrammer og -projekter, informationsudveksling såsom bedste praksis og udveksling af eksperter, herunder på bilateralt eller multilateralt plan. Emnerne for og formålene med samarbejdet fastsættes i fælleskab på den ene parts anmodning.

ARTIKEL 44

Forbedring af sundheden, beskyttelse og lovgivning

1. Parterne er enige om at styrke samarbejdet på sundhedsområdet i relation til globaliseringen og de demografiske forandringer. Der vil blive gjort en indsats for at fremme samarbejdet og udvekslingen af oplysninger og erfaringer om:

- a) sundhedsbeskyttelse
- b) overvågning af overførbare sygdomme (såsom udbrud af influenza og akutte sygdomme) og andre aktiviteter inden for rammerne af det internationale sundhedsregulativ (2005), herunder beredskabsforanstaltninger mod trusler på tværs af grænserne, navnlig beredskabsplanlægning og risikovurdering
- c) samarbejde om standarder og overensstemmelsesvurdering for at håndtere lovgivningsmæssige spørgsmål og risici fra produkter (herunder lægemidler og medicinske anordninger)

- d) spørgsmål vedrørende gennemførelse af Verdenssundhedsorganisationens ("WHO") rammekonventionen om bekæmpelse af tobaksrygning og
 - e) spørgsmål vedrørende gennemførelsen af WHO's adfærdskodeks for international rekruttering af sundhedspersonale.
2. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at respektere, fremme og effektivt gennemføre internationale anerkendte sundhedspraksisser og -standarder.
3. Samarbejdsformerne kan bl.a. omfatte specifikke programmer og projekter, som parterne bliver enige om, samt dialog, samarbejde og initiativer om emner af fælles interesse på bilateralt og multilateralt niveau.

ARTIKEL 45

Klimaændringer

1. Parterne erkender, at klimaændringerne udgør et globalt og uopsætteligt problem, der kræver en kollektiv indsats, der er i overensstemmelse med det overordnede mål om at holde stigningen i den globale gennemsnitstemperatur på under 2 grader Celsius over det førindustrielle niveau. Inden for rammerne af deres respektive kompetencer, og uden at det berører drøftelserne i andre fora, er parterne enige om at samarbejde på områder af fælles interesser, herunder, men ikke kun:
- a) overgangen til økonomier med lav udledning af drivhusgasser ved hjælp af nationale strategier og aktioner, der er hensigtsmæssige for at afhjælpe situationen, herunder grønne vækststrategier

- b) udformning, gennemførelse og drift af markedsbaserede mekanismer, særlig CO₂-handelsordninger
- c) offentlige og private finansieringsinstrumenter til brug i indsatsen mod klimaændringer
- d) forskning i og udvikling og anvendelse af teknologier til mindskelse af udledningen af drivhusgasser og
- e) overvågning af drivhusgasemissionerne og analyse af deres virkninger, herunder udvikling og gennemførelse af tilpasningsstrategier, når det er nødvendigt.

2. Begge parter er enige om at samarbejde yderligere om udviklingen på internationalt plan på dette område og navnlig de fremskridt, der gøres hen imod vedtagelsen af en ny international aftale efter 2020 inden for rammerne af FN's rammekonvention om klimaændringer samt supplerende samarbejdsinitiativer, der skal være med til at indsnævre reduktionsmålskløften inden 2020.

ARTIKEL 46

Katastroferisikostyring og civilbeskyttelse

Parterne erkender behovet for at håndtere risikoen for både indenlandske og globale naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer. Parterne bekræfter deres fælles forpligtelse til at forbedre foranstaltningerne for at forebygge, afhjælpe, være forberedt på, reagere på og komme over katastrofer for derved at øge deres samfunds og infrastrukturens modstandsdygtighed og, når det er hensigtsmæssigt, at samarbejde på bilateralt og multilateralt politisk niveau for at forbedre resultaterne af den globale katastroferisikostyring.

ARTIKEL 47

Energi

Parterne anerkender betydningen af energisektoren og den rolle, et velfungerende energimarked spiller. Parterne erkender betydningen af energi med henblik på en bæredygtig udvikling, økonomisk vækst og dens bidrag til at nå internationalt aftalte udviklingsmål samt betydningen af samarbejde for at tage fat på de globale udfordringer på miljøområdet, navnlig klimaændringer. Parterne bestræber sig på inden for rammerne af deres respektive kompetencer at øge samarbejdet på dette område med henblik på at:

- a) udforme politikker med henblik på at øge energiforsyningsikkerheden
- b) fremme den globale handel og de globale investeringer på energiområdet
- c) forbedre konkurrenceevnen
- d) forbedre den måde, hvorpå de globale energimarkeder fungerer
- e) udveksle oplysninger og politiske erfaringer via eksisterende multilaterale energifora
- f) fremme anvendelsen af vedvarende energi samt udviklingen og indførelsen af rene, forskelligartede og bæredygtige energiteknologier, herunder teknologier for vedvarende energi og CO₂-fattig energi
- g) opnå en rationel energiudnyttelse med bidrag fra både udbuds- og efterspørgselssiden ved at fremme energieffektiviteten i produktionen, transporten, distributionen og slutanvendelsen af energi

- h) gennemføre deres respektive internationale forpligtelser til på mellemlang sigt at rationalisere og udfase ineffektiv støtte til fossile brændstoffer, der tilskynder til et ødselt forbrug og
- i) udveksle bedste praksis med hensyn til energiefterforskning og -produktion.

ARTIKEL 48

Transport

1. Parterne samarbejder på alle relevante områder inden for transportpolitik, herunder integreret transportpolitik, med sigte på at forbedre godstransporten og personbefordringen, fremme sikkerheden inden for sø- og luftfart, miljøbeskyttelsen og sikre mere effektive transportsystemer.
2. Samarbejdet mellem parterne på dette område bør tage sigte på at fremme:
 - a) udvekslingen af oplysninger om deres respektive politikker og praksis
 - b) styrkelse af flyforbindelserne mellem Unionen og New Zealand med henblik på at:
 - i) øge markedsadgangen, investeringsmulighederne og liberaliseringen af flyselskabernes ejerskab og kontrolbestemmelserne i luftfartsaftaler i overensstemmelse med de nationale politikker

- ii) udvide og uddybe reguleringssamarbejdet inden for flysikkerhed og økonomisk regulering af luftfartsindustrien og
 - iii) støtte lovgivningsmæssig konvergens og fjernelse af hindringer for at gøre forretninger samt samarbejdet om lufttrafikstyring
- c) nå målene for ubegrænset adgang til de internationale maritime markeder og handel baseret på fair konkurrence på kommercielle vilkår og
- d) sikre gensidig anerkendelse af kørekort til landbaserede motorkøretøjer.

ARTIKEL 49

Landbrug, udvikling af landdistrikter og skovbrug

1. Parterne er enige om at tilskynde til samarbejde om landbrug, udvikling af landdistrikter og skovbrug.
2. De områder, hvor det kunne overvejes at iværksætte aktiviteter, er, men er ikke afgrænset til, landbrugspolitik, politik for udvikling af landdistrikterne, landbaserede sektors struktur og geografiske betegnelser.
3. Parterne er enige om på nationalt og internationalt plan at samarbejde om en bæredygtig skovforvaltning og tilknyttede politikker og lovgivning, herunder foranstaltninger for at bekæmpe ulovlig skovhugst og tilknyttet handel samt fremme af god skovforvaltning.

ARTIKEL 50

Fiskeri og maritime anliggender

1. Parterne styrker dialogen og samarbejdet om spørgsmål af fælles interesse inden for fiskeri og maritime anliggender. Parterne sigter mod at fremme en langsigtet bevarelse og bæredygtig forvaltning af levende havressourcer, forebyggelse og bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri ("IUU-fiskeri") og gennemførelse af en økosystembaseret tilgang til forvaltning.
2. Parterne kan samarbejde og udveksle oplysninger med hensyn til bevarelse af levende havressourcer gennem regionale fiskeriforvaltningsorganisationer og multilaterale fora (FN, De Forenede Nationers Fødevarer- og Landbrugsorganisation). Med henblik herpå samarbejder parterne om:
 - a) gennem en effektiv forvaltning i Fiskerikommissionen for det Vestlige og Centrale Stillehav og på grundlag af den bedste tilgængelige videnskab at sikre en langsigtet bevarelse og bæredygtig brug af stærkt vandrende fiskebestande i det vestlige og centrale Stillehav, herunder ved i overensstemmelse med de relevante FN-konventioner og andre internationale instrumenter fuldt ud at anerkende de særlige krav fra små øudviklingsstater og territorier og sikre en gennemsigtig beslutningstagningsproces
 - b) at sikre bevarelsen og en rationel brug af marine levende ressourcer inden for rammerne af Kommissionen for Bevarelse af de Marine Levende Ressourcer i Antarktis, herunder bestræbelserne for at bekæmpe IUU-fiskeri inden for det område, hvor konventionen om bevarelse af de marine levende ressourcer i Antarktis finder anvendelse

- c) at sikre vedtagelsen og gennemførelsen af effektive bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger for bestandene inden for rammerne af det sydlige Stillehavs fiskeriforvaltningsorganisationer og
 - d) at lette tilslutningen til fiskeriforvaltningsorganisationer, som den ene part er medlem af og den anden en tiltrædende part.
3. Parterne samarbejder om at fremme en integreret tilgang til maritime anliggender på internationalt niveau.
4. Parterne gennemfører regelmæssigt hvert andet år en dialog mellem højtstående embedsmænd for at styrke dialogen og samarbejdet samt udveksle oplysninger og erfaringer med fiskeripolitik og maritime anliggender.

ARTIKEL 51

Beskæftigelse og arbejdsmarkedsanliggender

1. Parterne er enige om at styrke samarbejdet vedrørende beskæftigelse og arbejdsmarkedsanliggender, herunder i relation til globaliseringen og de demografiske ændringer. Der skal gøres en indsats for at fremme samarbejdet og udvekslingen af oplysninger og erfaringer vedrørende beskæftigelse og arbejdsmarkedsspørgsmål. Blandt samarbejdsområderne er beskæftigelsespolitik, arbejdsret, kønsrelaterede spørgsmål, bekæmpelse af diskriminering i forbindelse med beskæftigelse, social inklusion, socialsikring og socialbeskyttelsespolitikker, arbejdsmarkedsforhold, dialog mellem arbejdsmarkedets parter, livslang udvikling af kvalifikationer, ungdomsbeskæftigelse, arbejdsmiljø, virksomhedernes sociale ansvar og anstændigt arbejde.

2. Parterne bekræfter behovet for at støtte en globaliseringsproces, som er til gavn for alle, og fremme fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde som nøglen til bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse. I den forbindelse minder parterne om Den Internationale Arbejdsorganisations ("ILO") erklæring om social retfærdighed for en fair globalisering.

3. Parterne bekræfter deres forpligtelse til at overholde, fremme og effektivt implementere internationalt anerkendte principper og rettigheder på arbejdspladsen som fastsat i ILO-erklæringen om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen.

4. Samarbejdsformerne kan bl.a. omfatte specifikke programmer og projekter, som parterne bliver enige om, samt dialog, samarbejde og initiativer om emner af fælles interesse på bilateralt og multilateralt niveau.

AFSNIT IX

INSTITUTIONELLE RAMMER

ARTIKEL 52

Andre aftaler og ordninger

1. Parterne kan supplere denne aftale ved at indgå specifikke aftaler eller ordninger på alle samarbejdsområder, der henhører under dens anvendelsesområde. Sådanne specifikke aftaler og ordninger, som indgås efter undertegnelsen af denne aftale, udgør en integreret del af de samlede bilaterale forbindelser i henhold til denne aftale og er en del af en fælles institutionel ramme. Eksisterende aftaler og ordninger mellem parterne udgør ikke en del af den fælles institutionelle ramme.

2. Intet i denne aftale påvirker eller anfægter fortolkningen eller anvendelsen af andre aftaler mellem parterne, herunder dem, der er omfattet af stk. 1. Det gælder navnlig, at ingen af denne aftales bestemmelser erstatter eller anfægter bestemmelserne om bilæggelse af tvister eller bestemmelser om andre aftalers ophør, som parterne har indgået.

ARTIKEL 53

Det blandede udvalg

1. Parterne opretter herved et blandet udvalg bestående af repræsentanter for hver part.
2. Der afholdes høringer i det blandede udvalg for at lette gennemførelsen af aftalen og fremme dens generelle mål og for at bevare den overordnede sammenhæng i forbindelserne mellem Unionen og New Zealand.
3. Det blandede udvalg har til opgave:
 - a) at fremme en effektiv gennemførelse af denne aftale
 - b) at overvåge udviklingen i de omfattende forbindelser mellem parterne
 - c) eventuelt at anmode om oplysninger fra andre udvalg eller organer, som er oprettet i henhold til andre aftaler mellem parterne, der indgår som en del af den fælles institutionelle ramme, jf. artikel 52, stk. 1, og at tage stilling til alle rapporter, de måtte fremsende

- d) at udveksle standpunkter og fremsætte forslag om spørgsmål af fælles interesse, herunder fremtidige tiltag og disponible ressourcer til gennemførelse heraf
- e) at opstille prioriteringer i forhold til denne aftales mål
- f) at søge egnede midler til at hindre eventuelle problemer på de områder, der er omfattet af aftalen
- g) at bestræbe sig på at bilægge eventuelle tvister i forbindelse med anvendelsen eller fortolkningen af denne aftale
- h) at undersøge de oplysninger, en part fremlægger i overensstemmelse med artikel 54 og
- i) når det er hensigtsmæssigt, at fremsætte henstillinger og vedtage afgørelser for at anvende særlige aspekter af denne aftale.

4. Det blandede udvalg træffer beslutning ved konsensus. Det fastsætter selv sin forretningsorden. Det kan nedsætte underudvalg og arbejdsgrupper, der skal tage sig af særlige spørgsmål.

5. Det blandede udvalg mødes normalt en gang om året skiftevis i Unionen og New Zealand, medmindre parterne beslutter andet. På begæring af en af parterne afholder det blandede udvalg særlige møder. Det blandede udvalg ledes i fællesskab af de to parter. Der afholdes normalt møder på højt embedsmandsplan.

ARTIKEL 54

Retningslinjer for gennemførelsen af aftalen og bilæggelse af tvister

1. Parterne træffer de fornødne almindelige eller særlige foranstaltninger til opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til denne aftale.
2. Eventuelle tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale løses udelukkende gennem konsultationer mellem parterne i det blandede udvalg, uden at dette berører den procedure, der er beskrevet i denne artikels stk. 3 til 8. Parterne fremlægger de relevante oplysninger, der kræves for, at det blandede udvalg kan foretage en grundig undersøgelse med henblik på at bilægge tvisten.
3. Parterne bekræfter deres stærke og fælles engagement i menneskerettighederne og ikkespredning af kernevåben, og de er enige om, at hvis den ene part finder, at den anden part i særlig alvorlig og væsentlig grad har tilsidesat nogen af de forpligtelser, der er beskrevet i artikel 2, stk. 1, og artikel 8, stk. 1, som vigtige elementer, der truer den internationale fred og sikkerhed, således at en umiddelbar reaktion er nødvendig, meddeler den straks den anden part dette og de passende foranstaltninger, den har til hensigt at træffe inden for rammerne af aftalen. Den meddelende part informerer det blandede udvalg om behovet for hurtigt at gennemføre konsultationer om spørgsmålet.
4. Den særlig alvorlige og væsentlige tilsidesættelse af vigtige elementer kan tjene som grundlag for passende foranstaltninger under den fælles institutionelle ramme, jf. artikel 52, stk. 1.

5. Det blandede udvalg er et forum for dialog, og parterne gør deres yderste for at finde en mindelig løsning i det usandsynlige tilfælde, at en situation som den i stk. 3 beskrevne skulle opstå. Hvis det blandede udvalg ikke er i stand til at nå frem til en gensidig acceptabel løsning inden 15 dage fra konsultationernes start og senest 30 dage fra datoen for den meddelelse, der er omhandlet i stk. 3, henvises sagen til konsultationer på ministerplan, som finder sted i en periode på op til yderligere 15 dage.

6. Hvis der ikke inden for 15 dage fra indledningen af konsultationerne på ministerplan og senest 45 dage efter datoen for meddelelsen er fundet en gensidig acceptabel løsning, kan den meddelende part beslutte at træffe passende foranstaltninger, som den giver meddelelse om, jf. stk. 3. I Unionen vil beslutningen om at suspendere aftalen kræve enstemmighed. I New Zealand vil beslutningen om at suspendere aftalen blive truffet af New Zealands regering i overensstemmelse med de nationale love og administrative bestemmelser.

7. I denne artikel forstås ved "passende foranstaltninger" delvis suspension eller fuldstændig suspension af aftalen eller opsigelse heraf eller afhængigt af situationen af andre specifikke aftaler, der indgår om en del af den fælles institutionelle ramme, jf. artikel 52, stk. 1, i henhold til de relevante bestemmelser i sådanne aftaler. De passende foranstaltninger, som en part træffer for at suspendere denne aftale delvis, finder kun anvendelse på bestemmelserne i afsnit I til VIII. Ved valget af passende foranstaltninger bør det prioriteres at træffe sådanne, som mindst griber forstyrrende ind i forbindelserne mellem parterne. Disse foranstaltninger, som er omfattet af artikel 52, stk. 2, skal stå i et rimeligt forhold til tilsidesættelsen af forpligtelserne i medfør af denne aftale og være i overensstemmelse med international ret.

8. Parterne holder konstant øje med udviklingen i den situation, der afstedkom foranstaltningerne i medfør af denne artikel. Den part, der træffer passende foranstaltninger, ophæver dem, så snart det er begrundet, og under alle omstændigheder så snart de omstændigheder, der foranledigede, at de blev truffet, ikke længere eksisterer.

AFSNIT X

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 55

Definitioner

I denne aftale forstås ved "parterne" på den ene side Unionen eller dens medlemsstater eller Unionen og dens medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive beføjelser og på den anden side New Zealand.

ARTIKEL 56

Videregivelse af oplysninger

1. Intet i denne aftale berører nationale love og administrative bestemmelser eller EU-retsakter, hvad angår offentlighedens aktindsigt i officielle dokumenter.

2. Intet i denne aftale skal fortolkes således, at en part er forpligtet til at videregive oplysninger, hvis denne betragter videregivelsen som stridende mod sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

ARTIKEL 57

Ændring

Denne aftale kan ændres ved skriftlig aftale mellem parterne. Sådanne ændringer træder i kraft på den eller de datoer, som parterne enes om.

ARTIKEL 58

Ikrafttrædelse, varighed og meddelelse

1. Denne aftale træder i kraft på den 30. dag efter den dato, på hvilken parterne har givet hinanden meddelelse om afslutningen af deres respektive retlige procedurer, der er nødvendige i den forbindelse.

2. Uanset stk. 1 kan New Zealand og Unionen ved gensidig aftale midlertidigt anvende bestemte bestemmelser i denne aftale, indtil den træder i kraft. Den midlertidige anvendelse af aftalen træder i kraft på den 30. dag efter den dato, på hvilken New Zealand og Unionen har givet hinanden meddelelse om afslutningen af deres respektive retlige procedurer, der er nødvendige i den forbindelse.

3. Denne aftale indgås for et ubestemt tidsrum. Hver part kan skriftligt meddele den anden part, at den agter at opsiges aftalen. Opsigelsen får virkning seks måneder efter datoen for meddelelsen.
4. Meddelelser i medfør af denne artikel foretages til henholdsvis Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union og New Zealands udenrigs- og handelsministerium.

ARTIKEL 59

Territorial anvendelse

Denne aftale gælder dels for de områder, hvor traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde finder anvendelse, og på de betingelser, der er fastsat i disse traktater, dels for New Zealands område, men omfatter ikke Tokelau.

ARTIKEL 60

Autentiske tekster

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed. I tilfælde af afvigelser mellem teksterne til denne aftale indbringer parterne sagen for det blandede udvalg.